

4. Биркович Т., Кабанець О. Європейські принципи децентралізації влади в Україні. *Правові аспекти публічного управління: теорія та практика* : матеріали XII наук.-практ. конф. 17 груд. 2020 р., м. Дніпро / за заг. ред. Л. Л. Прокопенка. Дніпро : ДРІДУ НАДУ, 2020. С. 7–9.

5. Державний веб-портал бюджету для громадян. URL: <https://openbudget.gov.ua/budget-literacy/budget-system/principles>.

6. Клімова С. М. Розкриття Інформації про публічні фінанси: питання гармонізації національного законодавства з правом ЄС. *Управлінські, правові та соціально-економічні аспекти імплементації acquis communautaire у діяльності органів публічної влади України* : монографія / за заг. ред. д-рів юрид. наук Л. Ю. Велічко, С. М. Клімової. Харків : Вид-во ХарПІ НАДУ «Магістр», 2021. С. 80–94.

7. Липчук М. О. Розвиток електронної демократії як основа ефективної співпраці органів державної влади та громадян у сучасному суспільстві: європейські реалії та українські перспективи. *Ефективність державного управління* : зб. наук. пр. Львів. регіон. ін-ту держ. упр. Нац. акад. держ. упр. при Президентові України. / за заг. ред. чл.-кор. НАН України В. С. Загорського, доц. А. В. Ліпенцева. Львів : ЛРІДУ НАДУ, 2012. Вип. 31. С. 324–333.

8. Ненсі Босвелл. Роль громадянського суспільства у забезпеченні ефективної та сталої реформи. *Питання демократії* : журн. США. 2006. 12 груд. Т. 11. С. 22–24.

9. Перчук О. Стратегічні орієнтири підвищення відкритості публічних фінансів на основі реалізації бюджету для громадян. *Education for achieving sustainable development* : monograph / House of Katowice School of Technology, 2020. P. 67–77. URL: <http://ephshair.phdpu.edu.ua:8081/xmlui/handle/8989898989/5106>.

10. Посібник з європейського антидискримінаційного права. Люксембург : Видав. дім Європейського Союзу, 2011. URL: https://www.echr.coe.int/Documents/Handbook_non_discr_law_UKR.pdf.

Паращенко Олександра Костянтинівна
асистентка кафедри фінансового права,
Національний юридичний університет
імені Ярослава Мудрого

КОМУНІКАЦІЯ ПЛАТНИКА ПОДАТКІВ ІЗ КОНТРОЛЮЮЧИМ ОРГАНОМ В РЕЖИМІ ВІДЕОКОНФЕРЕНЦІЇ – ЩЕ ОДИН Е-СЕРВІС ДЕРЖАВНОЇ ПОДАТКОВОЇ СЛУЖБИ УКРАЇНИ

Анотація. Робота спрямована на розгляд змін внесених до Податкового кодексу України Законом України від 23 лютого 2024 року в контексті роз-

ширення онлайн-комунікації шляхом запровадження можливості взаємодіяти платникам податків із контролюючим органом у режимі відеоконференції. Автором побічно виокремлено, що передумовами таких змін є, по-перше, рівень розвитку цифрових технологій, по-друге, епідемія гострої респіраторної хвороби COVID-19 та введення карантину, по-третє, повномасштабна війна росії проти України. Науковець описує вказані зміни, дату набрання ними чинності та їх значення для платників податків та контролюючих органів.

Ключові слова: е-сервіси, цифровізація, онлайн-комунікація, відеоконференція, платники податків, контролюючий орган.

Наразі кожен день людини у двадцять першому столітті пов'язаний із надвеликою кількістю інформації, отримуваної в основному в електронному вигляді. Таку інформацію люди створюють, обмінюють, змінюють, передають та зберігають на відповідних носіях та за допомогою інформаційно-телекомунікаційних систем. Указаному безпосередньо сприяє високий рівень розвитку цифрових технологій, який створює передумови та можливості для віртуальної комунікації, надання послуг та товарів в електронному вигляді та, відповідно, формуванню і розвитку цифрової економіки.

Зазначене вказує на трансформацію усіх ланок та сфер суспільства, до яких неодмінно відноситься й оподаткування. Платники податків та контролюючі органи вже давно мають можливість комунікувати онлайн за допомогою електронного кабінету (електронної пошти). Останній є одним із електронних сервісів (Е-сервіси), зі змістом яких можна ознайомитися та скористатися їх функціоналом на офіційному веб-сайті Державної податкової служби України у розділ «Е-сервіси» [1]. До Е-сервісів віднесено такі: а) електронний кабінет; б) загальнодоступний інформаційно-довідковий ресурс; в) електронна звітність; г) реєстр форм електронних документів (перелік сервісних запитів) для юридичних осіб; г) реєстр форм електронних документів (перелік сервісних запитів) для фізичних осіб; д) інформація з реєстрів (реєстр платників єдиного податку, дані реєстру платників ПДВ, інформація про ПРРО, дані про взяття на облік платника податків, дані Єдиного реєстру індивідуальних податкових консультацій, реєстр страхувальників, реєстр ЦСО тощо); е) сервіс «Пульс» Державної податкової служби України; є) кваліфікований надавач електронних довірчих послуг; ж) дізнайся більше про свого бізнес-партнера; з) декларування громадян; и) особам-нерезидентам – постачальникам електронних послуг; і) система обліку публічної інформації; ї) контакт-центр; й) податкова карта України; к) інформація про

максимальні роздрібні ціни виробників та імпортерів підакцизних товарів (продукції); л) пошук фіскального чека; м) для волонтерів тощо [1].

Зазначені сервіси покликані спростити, пришвидшити (тобто забезпечити зручність простоту та комфорт виконання податкового обов'язку та контролю за його виконанням) та здешевити процес податкового адміністрування, як для платників податків, так і для контролюючих органів.

Активізація впровадження цифрових технологій, зокрема онлайн-комунікація набула більшої актуальності з 2020 року у зв'язку із епідемією гострої респіраторної хвороби COVID-19 та введення карантину, який діяв з 12.03.2020 року до 30.06.2023 року відповідно до приписів Постанови Кабінету Міністрів України від 09.12.2020 № 1236 «Про встановлення карантину та запровадження обмежувальних протиепідемічних заходів з метою запобігання поширенню на території України гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2» [2].

Ще однією передумовою розширення можливостей онлайн-комунікації стало повномасштабне вторгнення росії на територію України, активні бойові дії, окупація та, відповідне, введення воєнного стану на території України Указом Президента України «Про введення воєнного стану в Україні» від 24.02.2022 № 64/2022 [3], затвердженням Законом України «Про затвердження Указу Президента України «Про введення воєнного стану в Україні» від 24.02.2022 № 2102-IX [4].

Тому й не вбачається дивним чи непередбачуваним таке нововведення як онлайн-комунікація платників податків із контролюючими органами у режимі відеоконференції, запровадженням Законом України «Про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законів України щодо вдосконалення онлайн-комунікації з платниками податків та уточнення окремих положень законодавства» від 23.02.2024 р. № 3603-IX (далі – Закон № 3603-IX) [5].

Указані зміни, внесені Законом № 3603-IX до Податкового кодексу України, полягали не тільки в запровадженні відеоконференції як ще одного виду (способу) онлайн-комунікації платників податків та контролюючих органів, а й у відповідному розширенні функціоналу електронного кабінету як одного з Е-сервісів, які надаються Державною податковою службою України [5].

Зокрема щодо відеоконференції як ще одного виду (способу) онлайн-комунікації платників податків та контролюючих органів Законом № 3603-IX було внесено такі зміни: 1) введено підпункт 17.1.18 пункту 17.1 статті 17 ПК України про надання платникам податків права

на взаємодію з контролюючим органом у режимі відеоконференції у випадках, передбачених ПК України, з метою надання усних пояснень та, відповідно, введено підпункт 21.1.12 пункту 21.1 статті 21 ПК України, яким встановлено комплементарний обов'язок для посадових та службових осіб контролюючих органів; 2) передбачено у пункті 42⁻¹.2 статті 42⁻¹ ПК України отримання платником податків в електронному кабінеті інформації (повідомлення) про взаємодію у режимі відеоконференції з контролюючим органом [5].

До того ж, Законом № 3603-ІХ передбачено (1) приписами пункту 56.3 статті 56 ПК України можливість для платників податків приймати участь у розгляді їх скарг в режимі відеоконференції [5]; (2) приписами підпункту 56.23.2 пункту 56.23 статті 56 ПК України можливість брати участь у розгляді матеріалів скарг на рішення про відмову в реєстрації податкової накладної/розрахунку коригування в Єдиному реєстрі податкових накладних особисто або через свого представника в режимі відеоконференції [5].

Закон № 3603-ІХ набрав чинності 16.03.2024 року [6]. При цьому, згідно із приписами пункту 1 Прикінцевих та перехідних положень Закону № 3603-ІХ розглянуті вище приписи набирають чинності через три місяці з дня, наступного за днем опублікування Закону № 3603-ІХ [5] тобто з 16.06.2024 року.

З огляду на наведене, з 16 червня 2024 року платники податків отримують ще одну можливість онлайн-комунікації з контролюючими органами як нову функцію е-сервісу – електронний кабінет. Чи варто виокремлювати комунікацію в режимі відеоконференції як окремий е-сервіс Державної податкової служби України – питання, вирішення якого, як вбачається, не вплине на практичне застосування такої можливості. Тому, чи є комунікація у режимі відеоконференції окремим е-сервісом, чи є функціоналом електронного кабінету (е-сервіс) не впливає на надання законодавцем можливість передавати інформацію платниками податків контролюючому органу в усній формі дистанційно.

Указана можливість як і всі сервіси Державної податкової служби України повинна спростити, пришвидшити та зробити дешевшим процес податкового адміністрування, як для платників податків, так і для контролюючих органів. Крім того, таке нововведення є ще одним показником поступової трансформації контролюючого органу на орган, що надає сервісні послуги та не виявляє вчинені платниками податків правопорушення та застосовує відповідну юридичну відповідальність, а навпаки – допомагає платникам податків їх уникнути завчасно.

ЛІТЕРАТУРА

1. Державна податкова служба України. *tax.gov.ua*. URL: <https://tax.gov.ua/> (дата звернення: 19.04.2024).
2. Про встановлення карантину та запровадження обмежувальних протиепідемічних заходів з метою запобігання поширенню на території України гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2 : Постанова Каб. Міністрів України від 09.12.2020 р. № 1236 : станом на 24 жовт. 2023 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1236-2020-п#Text> (дата звернення: 19.04.2024).
3. Про введення воєнного стану в Україні: Указ Президента України від 24.02.2022 р. № 64/2022 : станом на 13 лют. 2024 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/64/2022#Text> (дата звернення: 19.04.2024).
4. Про затвердження Указу Президента України «Про введення воєнного стану в Україні» : Закон України від 24.02.2022 р. № 2102-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2102-20#Text> (дата звернення: 19.04.2024).
5. Про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законів України щодо вдосконалення онлайн-комунікації з платниками податків та уточнення окремих положень законодавства : Закон України від 23.02.2024 р. № 3603-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3603-20#Text> (дата звернення: 19.04.2024).
6. Про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законів України щодо вдосконалення онлайн-комунікації з платниками податків та уточнення окремих положень законодавства. *Офіційний вебпортал парламенту України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/card/3603-20> (дата звернення: 19.04.2024).

Катеренюк Володимир Володимирович
здобувач ступеня доктора філософії
у галузі права,
Донецький національний університет
імені Василя Стуса

ФІНАНСОВА ДІЯЛЬНІСТЬ СУБ'ЄКТА ГОСПОДАРЮВАННЯ ЯК НАПРЯМ КОМПЛАСНС- КОНТРОЛЮ

Анотація. Наукову роботу присвячено дослідженню питання складових фінансової діяльності суб'єкта господарювання як напрямку компласнс-контролю. Автором поділяється позиція, що компласнс-контроль